ANY I Barcelona 15 de Mars de 1897 Nº 9

IL TIBERIO

REVISTA QUINCENAL

ROMA

AB NIHOTSYTOT

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Obras de Redacció

1

2

ARTICLE X.

BIOGRAFIA BIOGRAFICA BIOGRAFICAMEN BIOGRAFIADA.

L'Emili Fontbona y Ventosa
Natural de Barçelona

L'en Fontbona es un artista?
no ya pas que duptar
puig sense goyre tardar
será un groan vidrierista

Y esculturas tan groans farán
ab reputació tan justa

que ab sas cometas de fusta
molt amun arribará

Y com l'art es una escala
segons el sistema torres
prepareuse homes joves
que prompte l'aurá pujada

Y cuan sigui a dalt arribal
si no cau y es trenca el coll
anda saleto q'uin noy
Será el pasmo de la humanidad

Poso lo ultim ab aquet dialecta tanzols perque em porti el consonant que de lo contrari no rebaixaria a tal estrem mon hermosim idioma.

L'Emili Fontbona Ventosa..... L'Emili.... L'Emili Fontbona..... ¡A! ..... al sentir aquet nom, al pronunciar tan august apellido, mon cor s'aixampla com una botina cuan es a la forma y tot mon ser resp un..... un moré que de dols perfum ..... que sembla que m'aijin abocat mitja dotzena de botellas d'aigua de colonia colonial .....

Y nos penim numeirins lectors, nos figurin

tan vols, conciutadans meus que ab tot lo que apunto y faixi la mes mínima exagerarió, no, no, no señyors, res mes que lo just, lo natural, hasta alla ahon pot arribar lo naturalisme naturalisat. Es que potser vol coneixen? a No?! Deu meu aixó no pot ser! una figura, un artista, un home en fi un vidrié, q'uel coneix tot Barcelona y se l'admira per tot españa, per tot españa y sas Colonias per tots els pobles de la rasa Llatina, per tot Europa, per tot l'antech continen per totas las americas per tota l'australia y el polo Nort y Sud y tot lo que es el globo terraqueo y vos aprops y vos alrededors y vos encontorns y vos voltans y fins tot el sistema planetari y Llunar ..... Em permetran un momen innumerables lectors meus, per poguer aixugarme la sor de mon fron frontal, per on y reixea la sagrada inspiració quem comunica l'immortal (mentre vissa) Fontbona.

Despres del men descans que fora Dominical ú fos Diumenge, penetraré a fondo en la ardua empresa que mi empres. Es el subjecte de que tracto persona que vista de nit

es molt fantasmagorica puig ab sas llarguissimas cannas que com dos torres eiffels porta per sostenir son cos y sobretot la materia del seu caps, presenta un aspecte tan elevadissim que arriban a pasar los limits del natural, arriba a lo colosal de colositat colosa. Mes si sa persona te tota la colositat colosistica! que ha deser son servell!...! Ai!! que han de ser sos sentiments...!O!.... Quin es l'artista que podrá esculturar uns puños de basta tan mortiferos com els quell ha fet? qui es que podrá igualarlo ab aquells tan celebrats caps de Jesus-Nyney que al veurels ya feyan estornudar tan sols per poguer pronunciar el nom de Jesus!... hay si.... y aquellas composicions com la de la noya demanan caritat portan al bras a sa permaneta? bolen carissims lectors y numerosissims suspsriptors del mes elocuentissim periodiek del mon bolen repeteixo una composició mes poetica, hermosa, seductora y bonica..... y la miseria menjanse l'art!O! allo si q'era una obra digna del Miquel Angel en Petit, allo hera si poguessim els catalans esmaonar castellá sense embrutamse la llenqua, diriam el acabore) pores en Catalá un te de dir el va acabarse y han acabarse tots els exemplars de aquella grandissima obra, perque no va pasar de projecte y per

BIBLIOTECA DE CATALUNYA BC

lo tan nos va fer que de ferse fins a la ball d'aran el dia del judiri fiatal à dos cuarts de diez (crari modernista) naurian enrraonat; y las artisticas vidrieras alli aon pinta vidres com si pintés vigongas alli haon pinta vidres per sapiquer una part mes del art, d'aquell art, estimadissims lectors d'il Tiberio, d'aquell art, que tota sa esperansa tot son anelan anel y que per poquer conéixel en totas sas parts, punts, comas y cometas, fa els mes sacrificans sacrifiris y las mes estupendas estupenditats estupendamen estupendiozas; mes a que enrreonar tan si no mes han de contemplar tots vostes els numeros numerozas del Gran Tiberio que en mes de cuatre els a deixat completamen blancks y per ultim acabaré dien y afirman molt calibolaticamen que dintre la celebérima redacció d'El Tiberio es l'home mes pure mes gran y de posicions mes elevadas en totas horas del cla dia y de la fosca nit.....

Mata el burro ab un punxon
escetera, escetera, escetera
perque aqui acaba la Istoria
del artista mes gran del mon

J. Comellas Tinas

SALO
PARES y Comp
Ma-noy, ma-noy, mirin als senyors d'Sta.
Gluch si saban fer exposicions lay filletes d'
Maria y cona sa an llutll.

Lo primer que as nota al entrar á la exposició es certa olor á funerals d'lujo á cera cara. ¡Quin be d'Deu si beu d'noyas d'guix y altras pintadas!: pero lo millor tractanse d'noyas son la que y van ¡quinas xicotas y gan an aquet Barcelona Neyze Lanta un sa ñ fa creus. Aquet dia anava jo (dispensin vull dir un servidor d'vustes) á entrar 'l Salo' y varatx haber de fer puesto y aguantar l'vidriera perque pasés una mamá y una senyoreta ¡¡quina xicota!!. Varem entra ñ al Salo' ¡¡ matex temps l'mirava y pensava ¡apa noy! ¡am una xicota axis quinas cosas pintarias axis tindrian d'ser tots als modelos!; anavam miran als cuadros y arribarem á la escultura de ñ Llimona: aquí varatx pensar conexeré als sentiments de aquesta noya de aquet angel de 'l Salo' Parés; am plantó 'l costat y sento que diu (pero tindran d'dispensarme perque contra l'meva voluntad per copiaro tal com va di tindre d'escriura am castellá, perdonin). "Mamá, mamá mira que representa esto? pare-

cen dos cabezas parlantes: Armandó" (y com va dir aquet nom va girar als ulls am blanch) "hizo en barro cocido el retrato de "Pichichi" la penita" (altra girada de ulls) "y estaba mucho mejor". I veyen que l'seva mare as posava seria y no contestava va afexir "no es verdad mamita"?. Horror varatx pensar quina noya y despues fiense de als aforas! y sense veure mes am vatx escapar mes que depresa. Al se endema y vatx tornar am pó d'trobarma am noyas per l'istil pero per sort no an varatx trobar caps y mirats als cuadros detingudament ans havem convensut d'que y yan obras verdaderament pistonudas (frase d'als socis d'dit circol) si senyors si fora d'l'noya castella l'de l'penita; totas las demes personas que n vist la escultura d'an Llimona sa an quedat am un pam d'nas totom a'estat am que es una gran obra: nosaltres am la modestia que ans caracteriza; no direm res ni si está bé ó malement, pero

si dirém que ans agrada molt. I dels paisatxes de an Galvez, Vancells que 'n direm y d'al afecta d'Sol d'ès Joan Simona y als dibuxos de an Baxeras y aquell plafo d'an Riquer; no no ó dupti estan molt bé que s'figuran que no y antenem am axo d'als pintaires;? donchs sa an equivocat perque ó sapigan ó entenem molt; perque s'an convensin van á veure com desseguida als endevinem al cuadro que als agrada menos d'tota la exposició? que nos pues mirí es l cuadro que fa set de la cuarta renglera y comensan á contar per l'esquerra; que no saban quin es?, ¿que als y digui la fima?; no, nosaltres no volem indisposarnos am als artistas pues no caldria mes; pero ya que s'an convensut d'las nostres descomunals entendederas respecta á l'pintura ans an alegrem perque tindriam de donarne mes probas y l'veritat no an tenim moltas per donarna (sigui dit entre nosaltres). Per acabar diem que fora de aquestas cosas que havem citat

no ya res mes: aquestas obras son fetas
totas per als canonges y als rectons d'aquet
bicol y las demes son d'capellans de misa
y olla de sagristans y tristos escolans.... y
ans tornaran á permetre que tornem á escriure
una mica am l'llengua d'als castellans
pues l'cosa so porta llegint un diari d'nostre
ciutat (axo d'nostre no so creguin es un dii)
aquet tros respecta als cuadros d'an Slimona
que copiem. "De los dos cuadros que presenta el
artista mistico Slimona, uno, el de la muger
cosiendo detras de el balcon bañada por los ra-
yos del astro de el dia nos gusta mucho ha resuelto
un problema dificil de tecnica solar (tonto) aquello no es
color es el sol, merece los aplausos de todos: no asi con su
otro cuadro que parece ha querido imitar á los simbo-
listas decadentes á la manera de el gran Puvis y
en vez de lograr su objeto el de hacer pensar en lo de
mas alla, en lo ideal, en lo sublime, al mirar este
cuadro le entran (¿que?) ganas de reir, al ver á
aquel pobre niño tocancando el.... violin cerca
á aquel riachuelo con aquellos otros niños agu-

pados á su alrededor con los indispensables cipreses al fondo y su luz sorda hace el efecto completamente distinto al que se propuso su autor"... y axís va continuan dien cosas per al istil pero ans á las callem perque supozo ja estarán cansats de critica sabia y.... caballers prou d' la exposició d' als llucis.

Noticia trista

A mort al dibuxant Eusebi Planas á l' edat d' 63 anys despues d' haber treballat molt creyem no á mort ricla (axo casi es obligació d' tots als artistas) pero á lo menos podra dar bonas novas an als d' al altra mont de lo molt que sa saban divertir per aqui vax. Com artista no cal dime res totom al conexia. Descansi en pau al artista Planas.

Xupés

¡¡Visca Catalunya!!

Desde lo ventall d'España com deya D. Angel Guimerá ns an pegat una altra bofetada. Han privat la publicació de "La Renaixença", "La Veu de Catalunya" y altres..

Per causa de la suspensió de garantías constitucionals perlo del anarquistas, no es pot moure cap grano perque poden agafarte y enviarte al altre barri sense asistirte per res; per los cual s'ha acordat protestar sense que s'ens pogues dir res; aven tingut lloc aquesta protesta avui constitin sensillamen un parejatge per tot Barcelona cuan tots los estudiants catalans ab la típica barretina barretina d'ajo se va tenir conjemen dos lo governador perlo que s'ha parat tot aquest int sense dormir. mañan. anar a buscar guardia civil. aqui y alla y per tot arten de tal manera que a la matinada ya estavan passant tot las voltas de l'Universitat per forza de guardia civil. montada y a pie, y pulivans; semblaba que anavan a pendre l'universitat per assalt pues redera de l'estatua de Jarrie un havi tot un piquet de acabalt y un altre d'apen apun de desembocar per lo carrer de Pelayo: pero s'han tallat perque ningun ha existat y s'an agut d'esta presen lo sol tot lo demati y par de la tarde.

Los periodichs de Madrid comenzan a insultar, aqui no dejan publicar cap mes periodich catalanista. ls animan s'acsaltan y no se com acabará

E. y Palau

15-3-1897

Barcelona 15 Mars 1897 - Portada Fontbona nº 9

Espectacles

Las Bravias

Las Bravias. Aquest es lo titol de una sarsuela estrenada en lo Dorado lo dijous y la cual han dlacat molt los periodistes de Madrid. y alguns d'aqui. esen 'n Roca y Roca lo qui 'ls ha pegat una pallisa desde "La Vanguardia"

En primer lloc l'argumen es lo mateix de "la fiereillo domada" que feya 'n Mario traducció de La tiletica domata. que feya en Novelli, otra del gran Shakespeare. las armas son las matejas. per lo tant lo unich que ya original es lo dialec que esta adaptat al dialec chulapo ó baje de Madrid.

Aquest dialec es lo, com que es fet del home que totom lo comin pels seus dialecs es dir 'n L'opez Silva. secundad per un tal Shaw.

La musica es una musica y hasta un tros ment lo a pesar de ser d'en Chapi

Pero ab tot y aso s'aplaudeix y agrada lo que proba que 'ns anem aintroduint ab aquest genero chulapo que amb 'n rebentaran; mentras que lo bo se pert com ó demostra que la juventud per falta de recursos han de marchar á l'America.

En la Romea van estrenar "La Cantina" d'en Meliton Gonzalez. que diuen es molt divertida y ben escrita. A dit esterno y volen anar 'n Solà. L'en Molinet (E.R.) en Pi. en Comellas. es a dir lo plano major d'aquesta redacció. jues aquell dia va per lo transfugio lo antich company nostre d'art. en L'Lano.

Fou molt aplaudit.

Trompeta

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

p. 13 y 14 enmarcat VISCA CATALUNYA per Cornet

Catalanisme

Nota. Aquest dibuix t'doble merit de ser fet en lo palau de la Ddisada de Viladecols

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Lo Riberi

Arismo

Al llegir la carta que jun ab la nova dirigida a R. Riera Moliner (G. R. M.) dam quedarnos mirant ab un pam de boca oberta al escoltar las paraulas en que deyas l'aficio ó inclinacio a l'aristocracia; in Riera arrecá lo fron ayo l'artista tan que semblava lo d'un Conellas.—Com pot ser—exclama l'inique autor de las coras d'Arte—com pot ser que un eli cot com in Perel hagi sofert aquesta metamorfosis hasta lo punt de despreciar ses companys d'aventuras amorosas. Aco no pot pas ser. Ya l'aveclarré yo.

Pare V. los pies. li vaig dir prime este dia la cartió (com dim la trogadera de cara)

(Perdona la lata que t'vaig a dar pero es per defensarte per lo tan ya pots pendre paciencia).

Da so societat prera solsamen baix lo punt de vista del mercantilisma al cual esta desgraciadamen reduida; es preciso que cada cual s'adapti á las condicions que son necesarias. L'Perera per fera rie y celebre (que avui dia con lo dos idolats semans sobrepujan lo primer al segon) necesita vendre cuadros ries que pinta aquesta ó decora grans salons, si es dedica á l'art decoratiu. N. lo primer, ni lo segon podra conquistaro ab relacion de cuarto del rengle: y esten per ajo relacion ab personas d'aquellas que no tenen cuadros al dit que no

BIBLIOTECA DE CATALUNYA BC

15 · Mars 1894 – Portada Tortosina nº 9 any I

fueren los techos arteronados en una paranda
los que no son de l'aristocracia. Aixo novol
dir que desprecis als artistes, amics, novol
al contrari, sino que no t'aparti d'aquestes
reterions que un cop acostumat a tenirlas
alla no 't costarà de agafarlas a qui
't seran novol utils per fer carrera.

Prou sermo.

M'agradaria veurat en la clutera

causan mes victimas que la peste Bubonica
y les guerres de Cuba y Filipinas reunidas
¡¡¡Pobres italianes!!! com poguer resistir
lo foc d'aquellas miradas d'aire espa-
nol que son capaças de fer tremolar les
parets de la sagrada Familia - i y mes
fare que ademes de las gracias perso-
nals y el aire artistic peculiar a la
persona, remeijas l'elegancia le dric
que tan l'ha d'afavorir.

Res mes te dic sino que continuar
fent ab los grecos, pues d'ells es de qui
podras treure los cuartos que es lo que se
tratava de demostrar. (com diuen en las
nostras catedras).

Note – He rebut la teva carta de la cual
te dono las mes expresivas gracias per
l'honor de poguer tenir cuatre lletras
teves dirigidas à mi persona en parti-
cular. Com que cada quinze dias
t'escriuhs mes ò menos indirectament
per 'aco di fems la meva taddana
la que no alludeix a res mes si no
a falta de temps.

Con molt idoles amics -

Cornet

+ Cuento Vivo por G.

(Continuación)

(Continuará)

(1) + aquet signo significa que la llengua gallega que esta escrit aquet cuento per mi ya ha morta puesto que l'han 'ls despotes de Madrid

Sin Tema

¡Este es el titulo que me cabe poner a falta de argumentos ¡porque después de mucho revolver los almacenes de mi cabeza veo con disgusto, que si bien son muchas las ideas que la llenan — tambien todas son incompletas, por lo que inexpresables; la mayor parte estan en su infancia, y si bien hay algunas que se disputan su premacia en salir a la luz y a los ojos de las generaciones para que las admiren no estan lo suficiente formadas para que yo dandoles vida real las lance al — mundo crítico, esperiendolas recien nacidas, a morir vergonzosamente, ante el concepto y risa ajena mine; no yo no debo permitir esto, como á buen padre quiero demaricado a mis hijas para que sea tan temerario para con ellas, asi es que amigo toma paciencia y aguarda ¡porque las cosas buenas se hacen esperar y nunca es tarde si al fin llegan ¡y estas llegaran ¡¡ no lo dudes¡

Julio

¡Pobret!!

¡Pobre nen tot just ve al mon
I entre 'ls mortals se confon
Quant ja la mort s'el emporta
La mare apenas l'ha vist
I son pare 'l mira trist
Veyent sa esperança morta

Ve al mon tan solt per patir
Ha nascut él demati
Quant lo sol també naixe
I ase quant lo sol s'en vá
Ell apenas pot plorar
Mentres lluyta ab l'agonía

Pobret ya apenas respira
Mitj somicant al cel mira
Allá hi te altres germanets
Ell ven que esdantllo cantan
Mentres tots ulls llagrimegantts s'tancan
Per no obrirse may més

Ramon Borrell

9

Figurins de primavera

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
BC

Lo que va de Hayer à Hoy ó El Tiberio

¿Ollsa Beret?. quin Carne-val tam divertit, ya estich veyéu lo magnifich cop de vista del Casino dels Pintores, allí que 'n totas las salas se respiran ms ayres tan puros de Art, allí que es ahont hi fan niu las bandadas de artistas de tots Paisos (que poden gastar) Jugen de las corrents mal sanas per estar en lloch blindat ahont no podrán arribar may las balas Modernistas, com debias quedar al entrar al Saló, no es tot hún ballar Americanas, Polkas y Chatichs estil Ramalleras ó ballar Valses, Cotillons y altres balls

señits als los grans de manubrio, ya estich veyen lo brillantesim especte de la Gala, y sobre tot la concurrencia tan escullida

Aquest any, segans hi llegit se ha notat mes animació se comprenhi habia curiositat per coneixa la gracia Catalana.

Com debias llunte voltanla als alguna marquesa de casa rica, que 'n debias fer de gaire, als lo vestit als alas, guants Modernistas y als lo indispensable trasto de fer volar colonis al cap.

Ya estich pens en als los teus mals de caps per la vestimenta, per que alli erats mes que un jove artista, alli tu regresentavas un bosi de España y se comprenque procuresis el poder competir als las millors marcas de gama Italiana

Imposo que varen fente un traje que estaba tan ben tallat que semblava fet à can Bantaleoni se coneix que aqui dalt tambe abundan els bons dibuxans de cossos (als estusora) que 'n debias fer de gaire, cuantas vindas no pagarian alguna .... cosa per pogerte contemplar, tu en Beret, ballar als la alta aristocràcia y gastar

barret als mollas § com cambian los temps? qui diria que tans sols un viatge de Relegri artistich, te faria giran la pell del revés, tu Hig-Life el que tantas voltas anabas à menjar talls de bacallà, el que asistia à funcions Anarquistas y hasta saliias de memoria los seus himnos, ya teneu ralió que en lloch se 'n veiuen mes que

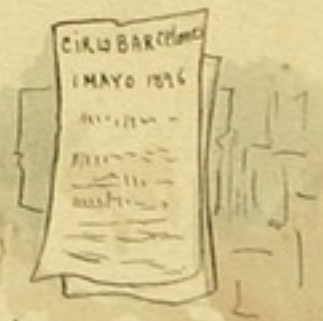

pel mon,

Si ve reconech que has fet molt ben fet de assistir als balls de Etiquetas

y de presentarti ab tot lo que necesitavas per no fer cap paper ridicul, no arribo à comprendre lo que 'n dius «que despues de haber ballat ab marquesas y condesas hare te darias de menos de ballar ab las del Catalunya» permet que t digui per primera volta que ts un desagrehit, te pensas que n' has mogut poca de palvareda entre las Serahinistas,

!! Ay !! de tu el dia que te arreplegin que te posaran la cara com un dibuix de coubell modernista de esgarinxadas

Jo no guch menas de danarlos la rahó, gues es lo que deya aquella barma, filla de un ataconado retirat «Ell darse de menos de ballar ab mi, cuant si à tinguit à Rama tanta salida me ho delan tan sols à mi que vaix ser una victima de las sevas trepitjadas vaixa que la pasiencia que vaix tindre per enseñarli ... de ballá era digne de millor agrahiment, y o que ab tans treballs vaix obtenir que tinques lo titul de lisensiat de la ballaruga, pues com va sortir de las mevas mans ya podia presentarse per tot aren, y si li tinques de recordar dels meus vestits blanchs, las vegadas que me hi habia posat la marca, en fi la pobre noya se va desfer ab improperis malehint la hora que va comensar de enseñarte ... de ballá y dim que de aquesta feta lo servirá per experiencia per no fer may mes favors à Ningú ....

Una mamá indignada me deya,

«Ell que tantas vegadas me habia fet amar coixas a las nenas, que las pobretas habian sufert tan per ell, que habian fet tans papers ridiculs per enseñarlo de ballá, compartan ab tanta paciencia los seus entusiasmos sera-hulistichs y tot per que al cap de vall se vehixen ridiculisadas per qui els deliu la papularitat que ha tingut en el "muy noble arte del bailar" las pobres nenas diu que estan que no es poden aconsolar al veure aquet desengañ tan gros

La Dolcundeta cutrillaire que com tú saps li podia tan lo ale y que tenie un gartament... de bruhaca, de aquesta si que ya et dich que te enguardis com de ser Modernista, pues si en debia pendre de Gila la pobre en deye ab ven plorosa, ell despreciarme á mi per cuestió de Marquesas, que'n signé de tonta, are fos á fer prou me aconsolaria de fer bacainas, antes de tenir que compartar lo que'n feya

patin ballan ab ell, y tot per que li ve lo seu orgull per haber ballat ab gent noble gran mal se'n fa si alli hi te condesas que se lasguardi, tambe yo (y no me'n alabo gens) habia ballat en una taberna del carrer de la Marquesa, y hasta habia ballat ab un perfumat Marquesito que crech que era de Vapols

La Vinda de aquell cabo de Municipals que te agradaba tan per la piga que tenia, esta inconsolable, va llegir las ratllas que'n vas enviar per tots cantans no podia haserinsen de que la rebaixessis tan y en va dir que sort que el seu marit es mort ósino la cosa no acabaria aixis, de enfadada va llensar aquella punta de cigarro teva que portava penjada al coll, ordi noy lo dia que se va saber á la societat lo que'n vas dir la zarzuela que feyan semblava un drama tota plorada y la Marros y altres no en parlem per que estan desesperadas

Legans noticias de última hora tenen ganas de recullir firmas per enviarte una protesta en tota forma, yo pron procuro calmarlas ... pero noy la cosa arribat tan endintre que temo que de aixo ne vinga una seria complicació internacional

Rien Molino

Q

Aisó de que tots los jóves es posin barretina ni te preocupada

Nº 9 IL TIBERIO 15 · 3 · 1897
Ultima pagina

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001528312

BIBLIOTECA DE CATALUNYA